

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/35/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213220973
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2213220973.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobkyne: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, proti žalovanému: H. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. P. XXX/XX, B. F. - K., o zaplatenie 3.114,43 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 9C/291/2013-50 zo dňa 23. septembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania s poukazom na § 100, § 101, § 103, § 517 a § 544 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Súd rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyňa sa žalobou zo 06.10.2013 domáhala zaplatenia 3.114,43 eura s príslušenstvom. Tvrdila, že žalovaný porušil zmluvné dohodnuté podmienky zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8100029444 zo 17.05.2007, pričom sa s plnením dostal do omeškania. Zároveň si uplatnila aj trovy konania. Z pripojeného výpisu z obchodného registra žalobkyne vyplynulo, že žalobkyňa mala okrem iného v predmete činnosti aj poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Z pripojenej žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru vyplynulo, že žalobkyňa v nej bola uvedená ako veriteľ, ako dlžník bol uvedený žalovaný. Poskytnutá čiastka úveru bola 1.500 eur, predpokladaná RPMN za úver 70,01 %. Poskytnutá čiastka revolvingu bola 790,84 eura, predpokladaná RPMN úveru 63,32 %, mesačná splátka 76,21 eura. Zmluva bola žalovaným ako dlžníkom podpísaná 03.05.2010, žalobkyňa ako veriteľ a dodávateľ ju podpísala 05.05.2010. V oznámení veriteľa o schválení úveru z 05.05.2010 bolo uvedené, že výška schváleného úveru bola 1.500 eur. V splátkovom kalendári je dátum poslednej splátky 07.10.2013. Súd prvého stupňa ďalej zistil, že žalovaný uhradil akontáciu, no inú splátku úveru neuhradil. Žalobkyňa preto listom z 06.03.2011 vyhlásila okamžitú splatnosť celého úveru. Z obsahu žaloby vyplynulo, že okamžitá splatnosť bola vyhlásená z dôvodu, že žalovaný bol v omeškaní s úhradou splátky č. 4 o viac ako 3 mesiace. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že premlčacia lehota začala plynúť odo dňa zročnosti nesplatením splátky, pre neuhradenie ktorej sa stal splatným celý dlh, teda dňa 20.09.2010. Žaloba bola podaná a doručená súdu 17.10.2013, t.j. po uplynutí zákonnej 3-ročnej premlčacej lehote a preto ju súd zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.). Žalovaný mal v konaní úspech, ale žiadne trovy mu nevznikli, preto mu ich náhradu súd nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie žalobkyňa prostredníctvom právnej zástupkyne. Namietla, že súd nebol oprávnený prihliadnuť na premlčanie ex offa, a tiež, že súd samotnú otázku premlčania posúdil nesprávne. Konanie vo veci začalo podaním žaloby 17.10.2013, pričom žalovaný nevzniesol námietku premlčania. Súd nebol oprávnený prihliadať na premlčanie ex offa, pretože ide o postup založený na retroaktívnej aplikácii § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Predmetné ustanovenie bolo do zákona č. 250/2007 Z. z. doplnené novelou č. 102/2004 z. z. s účinnosťou od 01.05.2014. V zmysle prechodného ustanovenia § 29b zákona č. 250/2007 Z. z. ustanoveniami § 5a ods. 1 písm. b) a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. májom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. májom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014. Z uvedeného vyplýva, že zákonodarca upravil otázku spätnej účinnosti v podobe tzv. nepravej retroaktivity novej úpravy len na niektoré ustanovenia, pričom ustanovenie § 5b medzi ne zaradené nebolo. Súd tak porušil zákaz spätnej pôsobnosti právnych noriem a v konaní, ktoré bolo začaté pred 01.05.2014 použil také ustanovenie, ktoré nebol oprávnený aplikovať. Aplikácia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. súdom predstavuje retroaktívnu zmenu hmotnoprávneho postavenia účastníkov zmluvného vzťahu, ktorý existoval v deň podania žaloby. Toto postavenie bolo vymedzené tak, že na jednej strane je subjektívne právo dlžníka nebyť viazaný rozhodnutím na plnenie premlčaného práva, ak sa premlčania dovoľá, no na druhej strane veriteľ mal subjektívne právo na to, aby mu bolo priznané aj premlčané právo, ak sa dlžník premlčania nedovoľá. Uvedené subjektívne pozície však súd zmenil spätne tak, že zbavil veriteľa práva na priznanie nároku, ak sa dlžník premlčania nedovoľá. § 5b cit. zákona je len modifikáciou všeobecných ustanovení o premlčaní, pričom premlčanie je hmotnoprávny inštitút. Rozhodnutie súdu podľa právnej úpravy, ktorá bola zavedená a účinná 01.05.2014 v konaní, ktoré začalo 17.10.2013, je preto retroaktívne a nezákonné. Žalobkyňa napadla postup súdu prvého stupňa aj z hľadiska porušenia princípu legitímneho očakávania a predvídateľnosti. V čase podania žaloby totiž žiadne ustanovenie o tom, že súd na premlčanie prihliadne aj bez námietky dlžníka neplatilo, a teda žalobkyňa ho nemala ako predvídať. Žalobkyňa ďalej namietla nepreskúmateľnosť záveru, že pri posudzovaní premlčania sa malo postupovať podľa občianskoprávnej úpravy. Zmluva o úvere (a teda aj zmluva o revolvingovom úvere č. 8100029444 v prejednávanej veci) je tzv. absolútnym obchodom, čo znamená, že úprava Obchodného zákonníka sa použije vždy, ibaže je niektorá otázka v ňom neupravená, alebo osobitný predpis obsahuje samostatnú úpravu na ochranu spotrebiteľa výhodnejšie. Obchodný zákonník však upravuje premlčanie komplexne, pričom úprava premlčania v OZ nie je právnou úpravou určenou na ochranu spotrebiteľa, preto sa malo postupovať podľa obchodnoprávnej regulácie, čo však konajúci súd nespravil. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 3337/2010, ktorý dospel k záveru, že právna úprava premlčania nie je úpravou, ktorá smeruje k ochrane spotrebiteľa, pretože pôsobí voči obojstranným rovnako. Žalobkyňa napokon namietla, že súd tiež nesprávne určil začiatok plynutia premlčacej doby. Splatnosť celého dluhu pre nezaplatenie čo i len jednej splátky sa totiž neriadi len § 565 OZ, ale aj § 53 ods. 8 OZ, podľa ktorého v prípade omeškania s úhradou splátky je možné uplatniť právo podľa § 565 OZ na celý úver len vtedy, ak toto omeškanie trvá aspoň tri mesiace. Z toho vyplýva, že až uplynutím 3 mesačnej doby po splatnosti omeškanej splátky môže vzniknúť povinnosť uhradiť celý dlh naraz a teda až vtedy môže začať plynúť aj premlčacia doba. Premlčacia doba začne plynúť prvý deň po tom, ako sa právo mohlo po prvý raz vykonať. Právo sa podľa § 565 OZ nemohlo vykonať v deň nasledujúci po splatnosti splátky č. 4, ale až tri mesiace po jej splatnosti. Žalovaný záväzok sa teda nemohol stať splatným 20.09.2010 (deň nasledujúci po splatnosti splátky č. 4), ale najskôr až v decembri 2010. Ak by sa aj vychádzalo z uvedeného posudzovania, tak potom nárok uplatnený žalobou 17.10.2013 rozhodne byť premlčaným nemohol. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z. z.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

V prejednávanej veci nie je sporná skutočnosť, že ide o spotrebiteľský právny vzťah, pretože žalobkyňa si uplatňuje svoje nároky zo zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru z 05.05.2010, ktorú uzatvorila so žalovaným ako fyzickou osobou nepodnikateľom. Podstatou odvolacích námietok žalobkyne je, že súd prvého stupňa nemal aplikovať § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý oprávňuje súdy aj bez návrhu skúmať otázku premlčania uplatneného nároku. Žalobkyňa ďalej namieta začiatok plynutia premlčacej lehoty a dĺžku premlčacej doby. Odvolací súd k týmto námietkam žalobkyne uvádza nasledovné.

Na základe zákona č. 102/2014 Z. z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov a bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Podľa článku XIV. zákona č. 102/2014 Z. z. predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 01.05.2014. V § 29b zák. č. 102/2014 Z. z. boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.05.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona.

Právna teória i prax pozná rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že lex posterior ruší (neuznáva) právne účinky v dobe účinnosti legis prioris, prípadne vyvoláva alebo spája práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti legis prioris nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravé retroaktivity nový zákon síce nezakladá právne následky pre minulosť, avšak buď povyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchú výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené. Nepravé spätné pôsobenie zákona znamená len, že nový zákon právne kvalifikuje minulé skutočnosti alebo, že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy, riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita).

Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktné obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravé retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pokiaľ súd rozhoduje o nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z. z. (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. účinnou od 01.05.2014), je oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy.

V prejednávanej veci síce žalovaný nenamietal premlčanie uplatneného nároku žalobkyňou, ale v zmysle citovaného ustanovenia je potrebné aj bez návrhu, t. j. ex offo prihliadnuť na premlčanie uplatneného nároku, ktoré má za následok už bez ďalšieho nevyhnutnosť zamietnutia návrhu veriteľa. Na základe princípu nepravé retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) súd nebol povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 OZ, t.j. prihliadať na premlčanie dlhu iba na námietku dlžníka.

Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci je otázku dĺžky premlčacej lehoty potrebné posúdiť podľa ustanovení OZ.

Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a v § 100 a nasl. OZ. Právna úprava premlčania obsiahnutá v OZ je pre

spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ nemôže vzdať. Napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvu upravenú v § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení OZ, a to i v otázke dĺžky premlčacej lehoty. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti prednosť OZ, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii OZ. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v OZ a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v trojročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 OZ. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie.

Nemožno opomenúť ani § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-závazkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

Odvolací súd preto uzavrel, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, že v otázke premlčania je vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy potrebné aplikovať ustanovenia OZ, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (porovnaj napr. uznesenie NS SR z 25.01.2011, sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 23.11.2011, sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11.06.2013, sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), a s uvedeným riešením sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. I. ÚS 402/2013 z 19.06.2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením OZ na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela OZ vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením § 52 ods. 2 OZ), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z výkladu zákonodarcu vyplýva, že OZ bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 01.04.2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu OZ na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR z 27.03.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012, súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa, napr. občianskoprávna v zmysle § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa vychádzal zo skutočnosti, že premlčacia doba začala plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre neuhradenie ktorej sa stal splatným celý dlh, teda 20.09.2010. Pretože žaloba bola podaná 17.10.2013, súd považoval nárok za premlčaný.

Podľa § 53 ods. 8 OZ v znení účinnom k 06.03.2011 (dátum oznámenia o splatnosti celého dlhu, č.l.3, predloženej žalobkyňou), ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania

so zaplacením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Z citovaných ustanovení OZ vyplýva, že plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach. Ak sa tak stane, veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov, alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 103 plyní samostatne. Zákon v § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli (prípadne aby tak rozhodnutím určil súd), že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. To však platí len v prípade, keď veriteľ využil svoje právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorých zo splátok najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Ak sa tak nestalo a veriteľ stratil právo žiadať od dlžníka zaplatenie celého dlhu, premlčacia doba celého dlhu prestane plynúť a opäť plynie len premlčacia doba pre jednotlivé splátky, a to do ich splatnosti. Premlčacia doba pre celú pohľadávku však začne plynúť znova, ak dlžník nesplní v určenom termíne ani ďalšiu splátku. V cit. § 53 ods. 8 OZ sa upresňujú podmienky splácania záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Podľa tejto úpravy dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565 OZ, t.j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní.

Z uvedeného vyplýva, že § 53 ods. 8 OZ v citovanom znení upravoval tzv. stratu výhody splátok v spotrebiteľských veciach oproti ostatným (nespotrebiteľským) veciam osobitne tak, že toto právo (zaplatenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej splátky) môže veriteľ, ktorý je dodávateľom, uplatniť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (teda, na rozdiel od všeobecnej právnej úpravy, nie okamžite po omeškaní so zaplatením splátky) a keď (na rozdiel od všeobecnej právnej úpravy) súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Je teda zrejmé, že citované ustanovenie § 53 ods. 8 OZ stanovuje okamih a podmienky uplatnenia práva na zaplatenie celého dlhu pre nesplnenie splátky v spotrebiteľských veciach, ale nemení osobitným spôsobom upravený začiatok plynutia premlčacej doby, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stal zročným celý dlh. Ak potom začiatok plynutia premlčacej doby pri plnení dohodnutom v splátkach, ako aj v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh podľa § 565 OZ, upravuje osobitne § 103 OZ tak, že premlčacia doba začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, nemožno použiť všeobecnú právnu úpravu začiatku plynutia premlčacej doby podľa § 101 OZ, v zmysle ktorej premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Ustanovenie § 103 OZ neobsahuje výnimku, podľa ktorej by v prípade spotrebiteľských zmlúv veriteľ uplatňujúci si svoje právo podľa § 565 OZ mohol tak urobiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (a v súvislosti s uvedeným by začala aj premlčacia doba plynúť až tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky). Naopak, § 103 OZ stanovuje, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (teda nie od splatnosti celého dlhu). Odvolací súd len dodáva, že opačný výklad (prezentovaný žalobkyňou), by okrem toho, že nemá oporu v texte príslušných zákonných ustanovení, bol v rozpore s princípom ochrany spotrebiteľa, pretože by dodávateľovi poskytoval dlhšiu ako 3 - ročnú premlčaciu dobu na uplatnenie práv zo spotrebiteľskej zmluvy (ak bolo plnenie dohodnuté v splátkach pod stratou ich

výhody). Námiety žalobkyne o nesprávnom určení začatia plynutia premlčacej doby, preto vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené.

Na výzvu súdu sama žalobkyňa podaním doručeným súdu 23.12.2013 (č.l. 21) oznámila, že žalovaný bol v omeškaní s úhradou splátky č. 4 o viac ako 3 mesiace a žalobkyňa si uplatnila právo veriteľa na okamžitú splatnosť úveru. Žalobkyňa v odvolaní nenamietala, že splatnosť splátky č. 4 nastala 20.09.2010 a žaloba bola v prejednávanej veci podaná 17.10.2013. Z uvedeného možno vyvodíť záver, že všeobecná trojročná premlčacia doba uplynula už pred podaním žaloby, preto sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaný nárok bol premlčaný a žalobu bolo potrebné zamietnuť.

Na základe uvedeného odvolací súd vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.